

Nettverket den nordiske Trebyen og Den nordiske trebyens utfordringer.

Om byggeskikk og gjenopp-byggeskikk..

Hva er

Nettverket
DEN NORDISKE TREBYEN

?

Et forum for erfaringsutveksling og felles innsats
for å møte utfordringer
innen

bevaring

bruk

og

utvikling.

UTFORDRNINGENE.

Eksjös svar:

«De nya byggnaderna inordnar sig i den historiska kontexten

—arkitekturen blir ett nutida lager som läggs i hop med det dåtida.

Det bärande konceptet är att arbeta lekfullt med traditionella motiv och göra om dem till nya samtida arkitekturdetaljer.»

Forssellska gården var en stadsgård med en ålderdomlig struktur präglad av den garveriverksamhet som bedrivits där under många år. Byggnaden hade ett stort kulturhistoriskt värde och ingick som ett betydelsefullt element i stadsmiljön norr om Eksjös Stora Torg. Området, som idag omfattar en ytterst välbevarad trähusbebyggelse inom den senmedeltida stadsplanen, är utsett som riksintresse inom kulturmiljövård. Forssellska gården blev förklarad byggnadsminne 1993. Fastigheten, som tidigare alltid varit privatägd, förvärvades av Eksjö kommun under mars månad 2016.

2016 inbjöd Eksjö kommun till en arkitekttävling som skulle utse det bästa huset för denna plats. Det vinnande bidraget blev "Ett hjärta är alltid rött", ritat av Okidoki! Arkitekter AB. Det ursprungliga tävlingsförslaget har genomgått vissa mindre bearbetningar under projekteringsprocessen.

Byggstarten är tänkt att ske 2018.

UTFORDRINGENE

Nettverket Den nordiske Trebyen:

Hva er Trebyens
verdier

?

Kulturarv—Bevaring

Besøksmål—Bruk

Bomiljø—Bruk

Utvikling—Transformasjon?

Langsiktig holdbarhet.

DE ALLER STØRSTE UTFORDRINGER

VED BEVARING AV KULTURARV

1. EFFEKTIVT BRANNVERN

(som ikke må redusere bruken til museal og som ikke må koste for meget i premie)

2. FINANSIERINGSORDNINGER

(restaurering og brannvern må støttes av det offentlige)

3. KUNNSKAP OM BYGGESKIKK

(bevisstgjøring-> interesse
->utdannelse-> autorisering)

4. FORSTANDIG FORTETTING

(det skal ikke transformeres/fortettes overalt,
betydningen av byplanlegging)

1. EFFEKTIVT BRANNVERN

All kulturarv, all byforming dreiet seg primært om hvilke branner som tok hvilke bydeler.

Et effektivt brannvern favner både kulturarv og riktig må å planlegge nye strøk på.

Fortetting gir nye utfordringer avenyene skulle løse.

2. FINANSIERINGSORDNINGER

(restaurering og brannvern må støttes av det offentlige)

Kulturarvens bevaring er betinget av gode
Finansieringsordninger.

*Vi må bli flinkere til å få frem at kulturarv er
samfunnets fellesgoder og derved også samfun-
nets ansvar å ta vare på.*

*Dette kan ikke overlates
private alene.*

*I dag er godt kulturminnevern i for høy grad
betinget av god råd.*

3. KUNNSKAP OM BYGGESKIKK

(bevisstgjøring-> interesse
->utdannelse-> autorisering)

(jo mindre kontroll, desto viktigere er kunnskap)

Byggeskikk er betinget av kunnskap.

De nordiske trebyer trues i dag av

- Historieløshet (arkitekten er seg selv nok)
- Strøk bygges ut uten én sterk eier med ønske om å forme hele områder, men med enkelt-eiere som ofte har uforenlige interesser i ulike uttrykk.

Det krever en strengere samfunnsmessig regulering. Mens i dag er retten til å bygge mer regulert enn hva man kan bygge.

Samtidig preges tidsånden av at borgerne mener de må bli enklere å bygge (det man vil).

4. FORSTANDIG FORTETTING

(det skal ikke transformeres/fortettes overalt,
betydningen av byplanlegging)

Kontrasterende arkitektur?

Eller arkitektortur?

Eller bare økonomi?

FORSTANDIG FORTETTING?

(viktigheten av tilpasning)

Det er ikke nok at byggematerialer er
beslektet ..

UTFORDRINGER VED TREBYER SOM BESØKSMÅL OG BOMILJØ

Turister søker det autentiske, der folk lever

Beboere vil ha fred for turistene , i særdeleshet når de ikke kaster av seg som gruppe, bare kaster fra seg som individer (cruise-trafikkens dilemma i møte med historiske tresteder langs norskekysten).

Den kloke treby-administrasjon sikrer en utvikling der ødeleggende turisme reguleres (cruiseturisme forbyes) og beboere og næringsdrivende gies vilkår som gjør at de blir boende og driver videre sin næring til glede for besøkende.

UFORDRINGER FOR BYMILJØETS UTVIKLING OG TRANSFORMASJON

Motstridende interesser

Næring versus Kultur

Fortetting versus Bevaring.

Eiere selger kulturminner til høy pris for
rivning av utbygger for derpåfølgende
fortetting. Utvikling ? Transformasjon?

Eller sanering?

UTFORDRINGER VED BYPLANLEGNING

Ved utvikling av bydeler, gjennomplanverk, skal kommune ta offentligrettslige hensyn. Det vedtaes arealdelsformål.

Privatrettslige hensyn er som utgangspunkt irrelevante for en byplanlegger med mindre de er direkte til hinder for utbygging.

Villaklausuler er fortidens redskap for å sikre en ønsket helhetlig strøkutvikling.

I dag er lovverket slik at kommuner ikke ser på privatrettslige forhold selv om Ombudsmannen for forvaltningen pålegger dem det.

Lovverket må endres for å styrke dette vern.

UTFORDRINGER VED BYPLANLEGNING I HISTORISKE TREBYER

Trebyen Bergen er en kulturby. Som nettopp også ble hyllet som idrettsby ved sykkeVM. Men er vi i ferd med å overkjøre kulturen? I forslag til KPA, (kommunedelplans arealdel)

Foto fra BT

er et av byens best bevarte villastrøk, vernet gjennom villaklausuler og håndhevet, foreslått regulert til sterk sentrumsfortetting.

Byutvikling..?

Eksjö, 26.10.2017 Leif Kahrs Jæger